

Sygn. akt VI U 90/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2015 roku.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący: SSR Przemysław Chrzanowski

Protokolant Agnieszka Wojtyła

po rozpoznaniu w dniu 19 sierpnia 2015 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy S. L.

przeciwko (...)w W.

o odsetki od jednorazowego odszkodowania

w związku z odwołaniem S. L.

od decyzji (...)w W.

z dnia (...), znak: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VI U 90/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...), znak:(...), (...) w W. odmówił ubezpieczonemu S. L. prawa do wypłaty odsetek od dnia wydania decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku o odmowie wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że wydał decyzję w przedmiocie przyznania ubezpieczonemu prawa do jednorazowego odszkodowania w terminie ustawowym, tj. w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej spornej okoliczności, za datę tę przyjmując datę wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 lipca 2014 roku, wydanego w sprawie o sygn. akt VI U 151/13. ZUS podniósł, że również wypłata świadczenia dokonana została w ustawowym terminie, w związku z czym w ocenie organu rentowego brak jest podstaw do przyznania prawa do wypłaty odsetek.

(decyzja ZUS z dnia 10.10.2014r. – k. 72 akt organu rentowego)

Od powyższej decyzji ubezpieczony S. L. wniósł dnia 19 listopada 2014 roku (data na kopercie) odwołanie, wnosząc jednocześnie o zmianę zaskarżonej decyzji ZUS poprzez przyznanie mu prawa do odsetek ustawowych od dnia wydania decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty. Uzasadniając swe stanowisko odwołujący podniósł, że zgodnie z orzecznictwem w przypadku wyroku sądowego zmieniającego decyzję ZUS i przyznającego prawo do świadczenia, powinno również przysługiwać prawo do odsetek ustawowych od świadczenia.

(odwołanie - k. 1 – 2)

W odpowiedzi na odwołanie (...)w W. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy powtórzył argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 6)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia (...), znak: (...), (...)w W. odmówił odwołującemu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, jakiemu uległ on w dniu 31 grudnia 2012 roku. W ramach postępowania przed organem rentowym, ZUS wezwał ubezpieczonego do przedstawienia dodatkowej dokumentacji. W uzasadnieniu w/w decyzji ZUS wskazał, że zebrana w sprawie dokumentacja nie potwierdza, że zdarzenie to było wypadkiem przy pracy, bowiem nie miało związku z pracą. Od tej decyzji S. L. wniósł odwołanie, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do jednorazowego odszkodowania w wysokości 15.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania skarżonej decyzji do dnia zapłaty. W wyniku rozpatrzenia tego odwołania Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 28 lipca 2014 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt VI U 151/13, w punkcie I zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał S. L. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 31 grudnia 2012 roku w wysokości 5% stałego uszczerbku na zdrowiu. W punkcie II Sąd stwierdził swą niewłaściwość w zakresie roszczenia o zapłatę ustawowych odsetek i przekazał w tym zakresie sprawę (...)w W. celem rozpoznania. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Rejonowy wskazał, że na podstawie ustaleń poczynionych w oparciu o opinie biegłych z zakresu chirurgii szczękowej i z zakresu chirurgii ustalony został stały uszczerbek na zdrowiu odwołującego w wysokości 5%. Ponadto Sąd ustalił, że zdarzenie z dnia 31 grudnia 2012 roku było wypadkiem przy pracy i było związane z wykonywaniem przez odwołującego czynności związanych z wymianą koła w samochodzie służbowym.

Sprawa apelacyjna została zarejestrowana w Sądzie Okręgowym Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych pod sygn. akt VII Ua 63/14. Na rozprawie apelacyjnej w dniu 13 stycznia 2015 roku pełnomocnik odwołującego cofnął apelację w całości i wniósł o umorzenie postępowania apelacyjnego, w związku z czym Sąd Okręgowy wydał dnia 13 stycznia 2015 roku postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania apelacyjnego.

(dowód: wezwanie ubezpieczonego do przedłożenia dokumentacji – k. 12 akt organu rentowego, decyzja ZUS z dnia 30.04.2013r. – k. 16 akt organu rentowego, odwołanie z dnia 6 czerwca 2013 roku – k. 1 – 4 akt VI U 151/13, wyrok z dnia 28.07.2014r. wraz z uzasadnieniem – k. 154 i k. 159 – 167 akt sprawy VI U 151/13, apelacja odwołującego – k. 176 – 180 akt sprawy VI U 151/13, protokół rozprawy apelacyjnej z dnia 13.01.2015r. – k. 230 akt sprawy VI U 151/13, postanowienie SO z dnia 13.01.2015r. – k. 231 akt sprawy VI U 151/13)

Z kolei organ rentowy ostatecznie nie złożył apelacji od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 28 lipca 2014 roku, pomimo wcześniejszego konsekwentnego kwestionowania zaistnienia wypadku przy pracy i pomimo korzystnej dla ZUS opinii biegłego sądowego specjalisty chirurga - stomatologa K. K., który stwierdził, że złamanie izolowane dna oczodołu doznane w wyniku urazu z 31 grudnia 2012 roku, dzięki prawidłowo przeprowadzonej interwencji chirurgicznej w dniu 7 stycznia 2013 roku (rekonstrukcji oczodołu), zostało wyleczone bez powstania stałego czy długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. ZUS otrzymał odpis wyroku wraz z uzasadnieniem w dniu 9 września 2014 roku, tak więc do dnia 23 września 2014 roku mógł wnieść apelację. Jednakże w dniu 18 września 2014 roku postanowiono odstąpić od dalszego kwestionowania zaistnienia wypadku przy pracy oraz zaistnienia uszczerbku na zdrowiu i zdecydowano nie składać apelacji. Po 8 dniach organ rentowy wydał decyzję z dnia (...), przyznając S. L. odszkodowanie w wysokości ustalonej w wyroku Sądu Rejonowego 5 % stałego uszczerbku na zdrowiu. Następnie, po upływie 13 dni, w dniu 9 października 2014 roku ZUS wypłacił ubezpieczonemu w/w odszkodowanie.

(akta sprawy VI U 151/13 i akta organu rentowego)

Następnie przedmiotową decyzją z dnia 10 października 2014 roku Zakład odmówił S. L. prawa do wypłaty odsetek od dnia wydania decyzji z dnia (...)o odmowie wypłaty jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że wydał decyzję w przedmiocie przyznania ubezpieczonemu prawa do jednorazowego odszkodowania w terminie ustawowym, tj. w ciągu 30 dni od daty wyjaśnienia ostatniej spornej okoliczności, za datę tę przyjmując datę wpływu do organu rentowego prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego. ZUS podniósł, że wypłata świadczenia dokonana została w ustawowym terminie, w związku z czym brak jest podstaw do przyznania prawa do wypłaty odsetek.

(decyzja ZUS z dnia 10.10.2014r. – k. 72 akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz w aktach sprawy VI U 151/13, których prawdziwość nie była kwestionowana przez strony.

Strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznana w niniejszej sprawie jest odwołanie S. L. od decyzji odmawiającej mu przyznania prawa do odsetek od jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity - Dz. U. z 2015 roku, poz. 121; dalej jako: u.s.u.s.), jeżeli ZUS - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Z powyższej regulacji wynika więc, że ZUS powinien przyznać prawo do odsetek od danego świadczenia w przypadku, gdy nie ustalił lub nie wypłacił tego świadczenia w określonym terminie. W niniejszej sprawie odwołujący domagał się odsetek od nieterminowo, jego zdaniem, przyznanego mu świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

Wobec powyższego należy najpierw wskazać na odpowiedni termin do przyznania świadczenia, by następnie móc przejść do analizy mającej na celu wskazanie, czy termin ten został zachowany. Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity - Dz. U. z 2009 roku, Nr 167, poz. 1322, ze zm.; dalej jako ustawa wypadkowa), decyzję w przedmiocie przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania organ rentowy wydaje w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej, bądź też od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego wynika, że w toku postępowania przed organem rentowym w sprawie przyznania odwołującemu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy nie została wydana opinia lekarza orzecznika ZUS, ani opinia komisji lekarskiej ZUS - bowiem organ rentowy przyjął za podstawę swej decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku ustalenia dotyczące niezgodności wynikającej z poszczególnych przedłożonych dokumentów co do okoliczności danego zdarzenia. Tym samym termin 14 – dniowy należy liczyć od dnia wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, za dzień ten jednocześnie uznając 24 kwietnia 2013 roku wynikający z daty ostatniej pieczętki na notatce na posiedzenie kolegialne. Wynika z niej bowiem, że po kolei poszczególne osoby wyjaśniały okoliczności związane z dokumentacją, wnioskując o nieuznanie zdarzenia za wypadek przy pracy w związku właśnie z tymi niezgodnościami w dokumentacji. Jednocześnie wydanie decyzji nastąpiło w dniu 30 kwietnia 2013 roku, czyli z zachowaniem terminu z art. 15 ust. 2 ustawy wypadkowej. Decyzja z dnia 30 kwietnia 2013 roku była jednak decyzją odmawiającą przyznania świadczenia S. L.. Tymczasem w toku postępowania sądowego

(sprawa o sygn. akt VI U 151/13), wywołanego wniesieniem przez S. L. odwołania od decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku, Sąd po zamknięciu rozprawy wydał wyrok zmieniający tę decyzję.

Mając na uwadze powyższe kluczową kwestią dla rozpoznania, czy odwołującemu przysługuje prawo do odsetek od jednorazowego odszkodowania będzie ustalenie, czy nie zachodzi przesłanka z art. 85 ust. 1 zd. 2 u.s.u.s., czyli przypadek, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności. Niewątpliwie będzie tu chodziło np. o ujawnienie się w toku postępowania sądowego, wywołanego odwołaniem od decyzji ZUS, nowych okoliczności, które organowi rentowemu nie były znane w dniu wydawania decyzji odmawiającej prawa do świadczenia. W takiej bowiem sytuacji nie sposób wymagać od organu rentowego, aby wydał odpowiednią decyzję nie mając pełnej wiedzy o stanie faktycznym leżącym u podstaw orzeczenia w przedmiocie danego świadczenia. Należałoby również uznać, iż w sytuacji, gdy w postępowaniu sądowym dopiero ujawniają się te nowe okoliczności, wówczas termin do wydania decyzji z art. 15 ust. 2 ustawy wypadkowej będzie liczony od daty wpływu do ZUS prawomocnego wyroku Sądu zmieniającego skarżoną decyzję, to właśnie ten moment będzie bowiem chwilą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Jednocześnie jednak należy z całą mocą podkreślić, iż takie ujawnienie się nowego materiału dowodowego, czy nowych okoliczności sprawy musi być poza odpowiedzialnością ZUS, a więc jednocześnie nie sposób przyznać, iż ZUS nie będzie ponosił odpowiedzialności za ujawnienie się nowych okoliczności w sytuacji, gdy miał on wszelkie możliwości do przeprowadzenia postępowania, które te okoliczności by ujawniło. Pogląd taki znalazł również uznanie w orzecznictwie – Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 kwietnia 2009 roku, sygn. akt I UK 345/08 wskazał, że „organ rentowy nie ma obowiązku wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego w terminie 30 dni od wpływu prawomocnego wyroku sądu zmieniającego uprzednią decyzję tego organu odmawiającą prawa do renty, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy w postępowaniu odwoławczym uzasadnione było ustaleniami, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu z uwagi na ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu przed tym organem”.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy ustalić, czy materiał dowodowy leżący u podstaw wydania wyroku zmieniającego decyzję z dnia 30 kwietnia 2013 roku w przedmiocie jednorazowego odszkodowania był lub mógł być znany organowi rentowemu. Jak wynika z analizy akt sprawy VI U 151/13 w toku postępowania Sąd dopuścił dowód z przesłuchania świadków oraz dowód z opinii biegłych, które to dowody nie były przedmiotem rozpatrywania w toku postępowania przed ZUS-em. Dowód z zeznań świadków został zgłoszony przez odwołującego na etapie postępowania sądowego, wywołanego wniesieniem odwołania od decyzji z dnia 30 kwietnia 2013 roku. Przed organem rentowym odwołujący nie podnosił wniosku o przesłuchanie świadków, zaś ich zeznania na etapie postępowania sądowego pozwoliły na dokonanie ustaleń w zakresie czasu zdarzenia, co do którego wątpliwości były właśnie przyczyną wydania skarżonej decyzji o odmowie prawa do jednorazowego odszkodowania. Warto w tym miejscu przytoczyć obszerny fragment uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2004 roku, sygn. akt II UK 485/03, gdzie Sąd wskazał, że: „dopiero w postępowaniu sądowym w związku z odwołaniem ubezpieczonej od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego, ubezpieczona zgłosiła dowód ze świadków, a przeprowadzenie przez sąd dowodu z ich zeznań doprowadziło do ostatecznego wyjaśnienia wątpliwości co do fikcyjnego charakteru zatrudnienia ubezpieczonej i zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego. Istotne jest w tym kontekście zwłaszcza ustalenie Sądu drugiej instancji, że wbrew twierdzeniom odwołującej zawartym w apelacji, ZUS nie dysponował dowodami w postaci zeznań świadków - odwołująca wnioski o przeprowadzenie takich właśnie dowodów zgłosiła dopiero w odwołaniu od decyzji ZUS”. Jak widać w rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawie pojawiło się podobne zagadnienie jak w sprawie niniejszej, tj. przeprowadzenie przed sądem dowodu z zeznań świadków, niezgłoszonego na etapie rozpoznawania sprawy przez ZUS, zaś zeznania tych świadków pozwoliły na dokonanie ustaleń podważających zasadność decyzji. W analogicznej więc jak niniejsza sprawie Sąd Najwyższy orzekł o zaistnieniu przesłanki z art. 85 ust. 1 zd. 2 u.s.u.s., czyli o zaistnieniu okoliczności, za które ZUS nie ponosi odpowiedzialności.

W ocenie Sądu również i w niniejszej sprawie należy uznać, iż wyjaśnienie okoliczności związanych ze zdarzeniem z dnia 31 grudnia 2012 roku było możliwe po dopuszczeniu i przeprowadzeniu dowodów z zeznań świadków, którzy to świadkowie nie byli wnioskowani przez ubezpieczonego na etapie postępowania przed ZUS-em. Warto bowiem

zauważyć, że zgodnie z art. 80 pkt 1 u.s.u.s. ubezpieczony jest obowiązany do przedstawiania stanów faktycznych mających wpływ na prawo lub wysokość świadczeń, co należy rozumieć jako jego obowiązek do przedstawienia również środków dowodowych, które miałyby potwierdzać jego twierdzenia. W sytuacji, gdy istniała obiektywna możliwość zawnioskowania o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków, zaś ubezpieczony ten środek dowodowy podniósł dopiero na etapie postępowania sądowego, należy uznać, iż ZUS nie może ponosić odpowiedzialności za ustalenia faktyczne wynikające ze środków dowodowych, których nie zgłoszono w postępowaniu przed organem rentowym, a tym samym co do których organ rentowy nie miał szans się wypowiedzieć.

Ostatnia okoliczność, niezbędna do wydania decyzji, została wyjaśniona po otrzymaniu przez ZUS odpisu nieprawomocnego wyroku Sądu Rejonowego wraz z uzasadnieniem, gdy w dniu 18 września 2014 roku postanowiono odstąpić od dalszego kwestionowania zaistnienia wypadku przy pracy oraz zaistnienia uszczerbku na zdrowiu i zdecydowano się nie składać apelacji. Zatem termin 14 dniowy na wydanie decyzji upływał w dniu 2 października 2014 roku, ale już po 8 dniach organ rentowy wydał decyzję z dnia 26 września 2014 roku, przyznając S. L. odszkodowanie w wysokości ustalonej w wyroku Sądu Rejonowego 5 % stałego uszczerbku na zdrowiu. Następnie, na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, Zakład powinien dokonać z urzędu wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji. Tymczasem, po upływie 13 dni, 9 października 2014 roku ZUS wypłacił ubezpieczonemu odszkodowanie.

Reasumując więc Sąd uznał, iż w niniejszej sprawie spełniona jest przesłanka z art. 85 ust. 1 zd. 2 u.s.u.s., a tym samym nie sposób uznać, iż odwołującemu należy się prawo do odsetek, bowiem zmiana decyzji o nieprzyznaniu mu prawa do jednorazowego odszkodowania wynikała z ustaleń poczynionych w oparciu o stan faktyczny ustalony na podstawie środków dowodowych, które nie były podnoszone w toku postępowania przed ZUS-em.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w wyroku oddalając odwołanie.